

DOCHODZENIE ROSZCZEŃ W POSTĘPOWANIU GRUPOWYM – zasady i potencjalne konsekwencje nowych regulacji

Krzysztof Kałużyński
radca prawny

**R. Olszewski J. Tokarski i Wspólnicy Kancelaria Prawnicza
Spółka Komandytowa**

Postępowanie grupowe

**- polski odpowiednik pozwów zbiorowych
(*collective action*)**

- celem wprowadzenia postępowania jest
umożliwienie dochodzenia przez wiele podmiotów
roszczeń w jednym postępowaniu

Rozpowszechnienie regulacji *collectiv action*:

- a) Kraje common law – ojczyzna pozwów zbiorowych
- b) Rozpowszechnienie w Europie (13 państw)
- c) Unia Europejska – prace w toku (zielona księga)
- d) Polska – wejście w życie ustawy 19 lipca 2010 r.

Dwa główne modele postępowań grupowych:

- *Model opt – in* - **Polski model**
uczestnictwo przez zgłoszenie

- *Model opt – out*
uczestnictwo przez objęcie zakresem powództwa

- *Model mieszany*
najpowszechniejszy w Europie

Przebieg postępowania – 4 stadia postępowania:

- 1) w sprawie dopuszczalności
- 2) ustalenie zakresu sprawy – skład grupy
- 3) rozpoznanie sprawy i wyrok
- 4) wykonanie wyroku i koszty

Dopuszczalność postępowania:

1) co najmniej 10 osób (osoby fizyczne lub inne podmioty)

- brak ograniczenia maksymalnego

2) sprawy podlegające rozpoznaniu w postępowaniu grupowym:

- roszczenia konsumenckie

- odpowiedzialność za produkt niebezpieczny

- odpowiedzialność z czynów niedozwolonych z wyjątkiem roszczeń o ochronę dóbr osobistych

3) powiązanie pomiędzy sprawami

- ta sama lub taka sama podstawa faktyczna

Grupa – reprezentant – pełnomocnik

- jednolitość organizacyjna
- ujednoczenie roszczeń w ramach grupy i podgrup
- możliwość powództwa o ustalenie
- przymus adwokacko-radcowski

Potencjalne skutki nowej regulacji:

- rozpowszechnienie informacji o potencjalnych naruszeniach wśród potencjalnych powodów
- rozstrzygnięcia poszczególnych spraw mogą być podstawą do nowych roszczeń innych podmiotów
- zmniejszenie kosztów postępowania (2% wpis, podział kosztów) ułatwia dostęp do sądu.
- większa mobilność, aktywność grupy

Skutki dla rynku ubezpieczeniowego:

- wzrost ryzyka prawnego prowadzonej działalności gospodarczej
- przełożenie większego ryzyka prawnego na zakres i koszty ubezpieczenia
- zmiana polityki *underwritingu*
- zmiana oceny ryzyka przez ubezpieczycieli
- wpływ na ceny usług ubezpieczeniowych

Rozpowszechnienie informacji o możliwości wytaczania powództwa zbiorowego

- stowarzyszenia konsumentów:
- *SSI (Stowarzyszenie Inwestorów Indywidualnych – rynek finansowy), SKP (Stowarzyszenie Konsumentów Polskich)*
- internet:
- *nabiciwmbank.pl, mstop.pl, skocznaabank.pl*
- *pozwygrupowe.blog.pl, pozwijgo.pl*
- instytucje państwowe: *KNF, UOKiK, URE, SOKiK* i inne (*np. ETS*)

Narażone branże (usługi i produkty masowe):

- 1) sektor bankowy, finansowy i **ubezpieczeniowy**
- 2) wyroby tytoniowe, nieruchomości, sektor farmaceutyczny
- 3) sprzedaż produktów detalicznych, chemicznych, energetyka,
- 4) przemysł ciężki, hutnictwo, górnictwo, usługi specjalistyczne

Sytuacja ubezpieczycieli:

1) ryzyko bezpośrednie

- w ramach masowo zawieranych umów z konsumentami lub przedsiębiorcami, np. gwarancje ubezpieczeniowe lub inne produkty finansowe

2) ryzyko pośrednie

- obciążające bezpośrednio ubezpieczone przedsiębiorstwa w ramach odpowiedzialności OC

Sytuacja ubezpieczycieli cd.

- *actio directa*

- zasada „głębokiej kieszeni” (*deep pocket rule*)
- pozwanie podmiotu najbogatszego, instytucji, korporacji
- Pozwanie podmiotu, który wywoła najmniejszą empatię u sędziego

OC komunikacyjne

- katastrofy komunikacyjne – (drogowe, kolejowe, morskie, lotnicze)

- *drogowe – karambole na autostradach*
- *kolejowe – zderzenia pociągów*
- *morskie – promy morskie*
- *lotnicze – samoloty pasażerskie*

OC producentów produktów masowych

- 1) koncerny farmaceutyczne
  - pole do ugód (activan, lipobay, fen-phen, benedictin, vioxx)
- 2) przemysł samochodowy (*Toyota)
- 3) branża spożywcza, producenci zabawek, branża elektryczna, kosmetyczna, meblarska
- 4) materiały budowlane

* rynek bułgarski

- roszczenie przeciwko koncernom tytoniowym,
znane też z rynku Amerykańskiego

OC usługodawców

- 1) dostawcy mediów
  - 2) usługi telekomunikacyjne
  - 3) dostawcy usług komunalnych
- umowy adhezyjne – ryzyko masowych naruszeń przy jednolitych umowach

OC w sektorze nieruchomości

- 1) deweloperzy – budynki mieszkalne
- 2) inwestycje komercyjne

*katastrofa hali w Katowicach – Polska 2006

- szeroki zakres podmiotowy:
- wykonawcy, podwykonawcy, projektanci, inspektorzy nadzoru, dostawcy, producenci materiałów budowlanych

Ubezpieczenia IPO i D&O

- masowy rynek inwestycyjny – inwestorzy indywidualni
- skomplikowane mechanizmy prawne i finansowe
opcje, swapy, itd. (*obecnie SEC vs. Goldman Sachs)

*roszczenia przeciwko Deutsche Telekom w Niemczech (16.000 osób – 80 milionów Euro) – prospekt emisyjny

Ubezpieczenia OC zawodowe

- szeroki zakres zawodów:
- broker, doradca finansowy, agent ubezpieczeniowy, prawnik, lekarz

- ubezpieczenia obowiązkowe oraz komercyjne

Ubezpieczenia OC sektora usług medycznych

- dochodzenie roszczeń np. za zakażenie w szpitalu, ale także za szkody wynikające ze złej organizacji leczenia
- leczenie w jednym szpitalu może być podstawą dochodzenia roszczeń na tej samej podstawie faktycznej
- potencjalnie niebezpieczne roszczenia związane ze spowodowaniem szkody w zdrowiu człowieka

Przykłady potencjalnych powództw grupowych

1) Amplico Life

- pobieranie nieuprawnionych opłat

2) Zawalenie hali wystawowej w Katowicach

- typowa katastrofa budowlana

3) Katastrofy autokarów: pod Grenoble, na Słowacji

- katastrofa komunikacyjna

Pytania ?

Dziękuję za uwagę.

Krzysztof Kałużyński

kka luzynski@kancelariaprawnicza.com.pl

Tel. 22 333 71 15